

Behandelingsvoorstel voor de commissie Ruimte en Groen

Onderwerp: Beleidsregels handhaving Hoofdstuk III Verordening bescherming
natuur en landschap en Notitie uitgangspunten handhavingsactie Wijk bij Duurstede

Cie-datum : 1 juli 2004

Cie-nummer: 2004REG84

Procedure: in GS (na Cie. Vergadering) op: n.v.t.	inspraak: nee
eerdere behandeling in cie: nee	op: -
in PS: nee	op: -

Behandelend ambtenaar: J. Berkhof/C. de Jong
Portefeuillehouder: Mw. Mr J.G.J. Kamp

toestel: 3297/2856

Inleiding

In de Notitie woonschepenbeleid 2002-2012 is vastgelegd dat woonschepen op knelpuntlocaties zullen worden aangepakt. Eén van de actiepunten is, dat handhavend wordt opgetreden tegen illegale woonschepen, vaartuigen en drijvende voorwerpen. De verbodsbepalingen in Hoofdstuk III van de provinciale Verordening bescherming natuur en landschap (VNL) bieden hiervoor sinds de laatste wijziging van 7 oktober 2002 een adequaat instrumentarium. De voormalige Woonschepenverordening provincie Utrecht bood deze namelijk niet of in beperkte mate.

Het is wenselijk dat de beleidsregels worden vastgesteld. Ze geven de vaste gedragslijnen van de provincie weer inzake het handhaven van overtredingen van Hoofdstuk III van de VNL in bestaande en nieuwe situaties. Omdat de regels met name voor de bestaande illegale knelpuntsituaties zeer nauw samenhangen met het ook in deze vergadering voorliggende vertrouwelijke voorstel "Uitvoeringsprogramma Notitie Woonschepenbeleid 2002-2012, knelpuntlocaties woonschepen" bevattende de consequenties van het door provinciale staten op 7 oktober 2002 vastgestelde beleid, leggen wij u deze regels voor.

Om de voortgang van de uitvoering van de Notitie Woonschepenbeleid 2002-2012 niet op te houden tot de vaststelling van het provinciale handhavingsbeleid in het kader van de Nota Handhaving en Veiligheid is het van belang deze daarop vooruitlopende beleidsregels te accorderen. De beleidsregels bevatten de sanctiestrategie ingeval legalisatie van de overtreding is uitgesloten.

Vervolg inleiding op pagina 2: ja

Wordt geagendeerd:

X om advies over de volgende vraag (vragen):

Kan de commissie Ruimte en Groen zich vinden in de Beleidsregels handhaving Hoofdstuk III Verordening bescherming natuur en landschap, primair ter oplossing van bestaande knelpunten genoemd in het Uitvoeringsprogramma Notitie Woonschepenbeleid 2002-2012, knelpuntlocaties woonschepen".

X ter kennisneming, het stuk wordt niet besproken

Notitie uitgangspunten handhavingsactie Wijk bij Duurstede.

Daarnaast zijn in het najaar 2003 de voorbereidingen getroffen voor een gezamenlijke handhavingsactie van gemeente en provincie, gericht op verwijdering van diverse illegale (woon)schepen en drijvende voorwerpen in de Lunenburgerwaard in Wijk bij Duurstede. De voorbereidingen zijn nu afgerond en ambtelijk afgestemd, zodat nu gezamenlijk gestart kan worden met het formele handhavingstraject. De uitgangspunten van deze handhavingsactie zijn vastgelegd in de Notitie uitgangspunten handhavingsactie Wijk bij Duurstede. Deze Notitie is ter kennisgeving bijgevoegd. Voor de vervolgstappen zijn de beleidsregels noodzakelijk.

Eerdere besluiten

- Provinciale Staten 7 oktober 2002, Notitie Woonschepenbeleid 2002-2012;
- Provinciale Staten 8 april 2002, Nota Handhaving en Veiligheid in de provincie Utrecht
- Gedeputeerde staten 11 november 2003, Handhavingsprogramma groene regelgeving 2004

Beoogd effect

- Vaste gedragslijnen voor de handhaving van Hoofdstuk III van de VNL in bestaande knelpuntsituaties en nieuwe illegale situaties.
- Na bekendmaking van de beleidsregels het starten van handhavingsacties volgens het Uitvoeringsprogramma.
- Bescherming en duurzame instandhouding van de natuurwetenschappelijke, landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden van wateren en oevers door handhaving van bestaande illegale situaties en nieuwe gesignaleerde illegale situaties.

Voor een uitgebreid overzicht van de beoogde ruimtelijke effecten op het gebied van natuur, landschap en cultuur wordt verwezen naar het Uitvoeringsprogramma Notitie Woonschepenbeleid 2002-2012 (dat eveneens in deze vergadering wordt besproken).

Argumenten

Vastgesteld beleid

De Notitie Woonschepenbeleid 2002-2012 geeft aan dat de provincie een actieve, coördinerende en uitvoerende rol wil spelen in het oplossen van knelpuntligplaatsen en in de handhaving ter bescherming van natuur en landschap. Een adequaat en stringent handhavingsbeleid is een belangrijke voorwaarde om een deel van de knelpunten op korte termijn op te lossen en ter voorkoming van nieuwe knelpuntsituaties.

Duidelijkheid vooraf

Het is juridisch van belang dat gehandhaafd wordt via vaste gedragslijnen. Met name bij bestaande situaties –die soms jarenlang passief gedoogd zijn- bestaat behoefte aan deze gedragslijnen.

Handhaven of gedogen ?

Bij de afweging rond handhaving is de ligduur van belang. Gekozen is om bij woonschepen die langer dan vijftien jaar ligplaats innemen en niet eerder door de provincie zijn gewaarschuwd, af te zien van handhaving. In deze gevallen zal een persoons- en objectgebonden gedoogbeschikking worden afgegeven. Op langere termijn zal de ligplaats alsnog vrijkomen. Voor de categorie “andere vaartuigen” is gekozen voor een stringent beleid. Gedogen is niet mogelijk.

Kanttekeningen

Peildatum

In de beleidsregels is een peildatum opgenomen die bepalend is voor de keuze tussen handhaven en gedogen in bestaande situaties. De grens is gelegd bij een ligduur van vijftien jaar. Deze keuze is ontleend aan de indeling in categorieën in de Notitie Woonschepenbeleid 2002-2012 en wordt als een redelijke termijn aangemerkt. Het past ook goed bij een consequent en stringent handhavingsbeleid. Bij het aanschrijven van een woonschip wordt overigens een begunstigingstermijn aangehouden afgestemd op hun aanwezigheidsduur. Dit is overeenkomstig daaromtrent gevormde jurisprudentie. Indien gekozen zou worden voor een aanmerkelijk recentere peildatum zal het oplossen van knelpunten langer duren.

Relatie uitvoeringsprogramma knelpuntlocaties woonschepen

Alle bestaande knelpuntlocaties woonschepen zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma. De beleidsregels en handhavingsacties hebben in principe geen financiële consequenties. Het gaat immers steeds om illegale situaties waarin een keuze wordt gemaakt tussen handhaven of gedogen. Dit is de reden dat de beleidsregels en de “Notitie uitgangspunten voor de handhavingsactie in Wijk bij Duurstede” zijn vastgesteld vooruitlopend op definitieve besluitvorming over het uitvoeringsprogramma (en begrotingsbehandeling). Bovendien is het van groot belang dat op korte termijn kan worden gestart met aanschrijvingen resp. afgeven van gedoogbeschikkingen om onder andere gezamenlijk met de handhavingspartner de gemeente Wijk bij Duurstede de handhavingsprocedure te kunnen uit te voeren.

Realisatie

Projectmatige aanpak, waarbij illegale woonschepen op knelpuntlocaties worden aangeschreven. Uitvoering voorzien seizoen 2004/2005 (vanaf 1 september 2004).

Communicatie

- Publicatie beleidsregels handhaving en notitie uitgangspunten handhavingsactie Wijk bij Duurstede conform procedure Algemene wet bestuursrecht;
- Doen uitgaan van persbericht zo spoedig mogelijk na de behandeling in uw commissie van 1 juli 2004, waarin de onderhavige beleidsstukken zo mogelijk in samenhang met het “Uitvoeringsprogramma Notitie Woonschepenbeleid 2002-2012, knelpuntlocaties woonschepen” worden toegelicht en besproken;
- Schriftelijk informeren relevante overheden, belangenorganisaties en rechtstreeks betrokken woonschipbewoners en eigenaren van vaartuigen en andere drijvende voorwerpen.

Bijlagen

1. Beleidsregels handhaving Hoofdstuk III Verordening bescherming natuur en landschap provincie Utrecht
2. Notitie uitgangspunten handhavingsactie Lunenburgerwaard, Wijk bij Duurstede

Beleidsregels handhaving Hoofdstuk III Verordening bescherming natuur en landschap provincie Utrecht 1996

Bij overtreding van de artikelen 7c, 7h en 7j van de Verordening bescherming natuur en landschap provincie Utrecht 1996 zal als volgt worden opgetreden.

1. Nieuwe situaties

Bij overtredingen na 1 januari 2004 van de artikelen 7c, 7h en 7j VNL (nieuwe situaties) zal handhavend worden opgetreden. De overtreder zal de kortst mogelijke redelijke begunstigingstermijn worden gegund.

2. Bestaande situaties

Bij overtredingen voor 1 januari 2004 van de artikelen 7c, 7h en 7j VNL (bestaande situaties) zal als volgt worden opgetreden:

2.1. Woonschepen (artikel 7c VNL)

Indien voor de ligplaats *geen* ontheffing gold krachtens de Woonschepenverordening provincie Utrecht of deze is *niet* in een bestemmingsplan aangewezen (artikel 7c, tweede lid VNL), en er is geen zicht op legalisatie in het bestemmingsplan, zal handhaving plaatsvinden door het toepassen bestuursdwang of opleggen van een dwangsom.

In afwijking hiervan kan afgezien worden van handhaving en kan een persoons- en objectgebonden gedoogbeschikking afgegeven worden indien het woonschip op dezelfde locatie ononderbroken ligplaats inneemt langer dan 15 jaar voor 1 januari 2004, derhalve voor **1 januari 1989**.

Indien reeds op een eerder tijdstip handhavend optreden is aangekondigd geldt in afwijking hiervan dit tijdstip als peildatum. Hiervan kan in bijzondere gevallen afgeweken worden.

In de gedoogbeschikking zal in ieder geval de voorwaarde worden opgenomen dat deze vervalt indien elders een passende ligplaats beschikbaar komt die redelijkerwijze niet geweigerd kan worden.

Bij handhaving worden de volgende begunstigingstermijnen gehanteerd:

- Ligduur 0 t/m 1 jaar begunstiging 3 maanden
- Ligduur 2 t/m 6 jaar begunstiging 18 maanden
- Ligduur 7 t/m 14 jaar begunstiging 3 jaar

2.2. Andere vaartuigen en voorwerpen (artikel 7h VNL)

Indien voor de ligplaats van een vaartuig of voorwerp geen ontheffing wordt verleend zal handhaving plaatsvinden door het toepassen bestuursdwang of opleggen van een dwangsom.

Bij handhaving wordt een begunstigingstermijn van **ten hoogste 6 maanden** toegepast.

In afwijking hiervan geldt een begunstigingstermijn van ten hoogste drie maanden indien het betreft een vaartuig of voorwerp dat hoofdzakelijk gebruikt wordt voor bedrijfs- of handelsdoeleinden;

2.3. Havens en aanlegplaatsen (artikel 7j VNL)

Indien voor een haven of aanlegplaats geen ontheffing wordt verleend zal handhaving plaatsvinden door het toepassen bestuursdwang of opleggen van een dwangsom.

In afwijking hiervan kan afgezien worden van handhaving en kan een persoons- en objectgebonden gedoogbeschikking afgegeven worden, indien de haven of aanlegplaats voldoet aan de volgende criteria:

- De haven of aanlegplaats wordt gebruikt voor een woonschip waarvoor een persoons- en objectgebonden gedoogbeschikking is afgegeven (zie hierboven onder 2.1.);
- De haven of aanlegplaats is langer dan 15 jaar voor 1 januari 2004 aanwezig, derhalve voor **1 januari 1989**. Indien reeds op een eerder tijdstip handhavend optreden is aangekondigd geldt in afwijking hiervan dit tijdstip als peildatum. Hiervan kan in bijzondere gevallen afgeweken worden.

In de gedoogbeschikking zal in ieder geval de voorwaarde worden opgenomen dat deze vervalt indien de gedoogbeschikking vervalt voor het woonschip waarvoor de haven of aanlegplaats wordt gebruikt. Tevens kunnen in de gedoogbeschikking nadere voorwaarden gesteld worden voor het maken of hebben van voorzieningen. Bij handhaving gelden dezelfde begunstigingstermijnen als voor het woonschip waarvoor de haven of aanlegplaats wordt gebruikt.

3. Titel

Deze beleidsregels kunnen worden aangehaald als “Beleidsregels handhaving Hoofdstuk III Verordening bescherming natuur en landschap provincie Utrecht 1996”.

Toelichting

Deze beleidsregels geven inzicht op welke wijze gedeputeerde staten zullen optreden indien er sprake is van overtreding van de verbodsbepalingen van de artikelen 7c, 7h en 7j VNL. Uitgangspunt is dat handhavend wordt opgetreden. Met name voor *bestaande* situaties is het wenselijk nadere regels te stellen.

Algemeen

- Peildatum. De peildatum van 1 januari 2004 is gekozen omdat op dat tijdstip zowel woonbootbewoners als gemeenten actief zijn geïnformeerd over het nieuwe beleid en regelgeving. Aan alle woonbootbewoners in de provincie is per post op naam een uitgebreide folder toegestuurd. Tevens zijn in diverse (clusters van) gemeenten informatiebijeenkomsten gehouden. Zowel op de provinciale website als bij het zgn. serviceloket groene regelgeving kan sinds najaar 2003 informatie worden opgevraagd.

Woonschepen

- Legalisatie. Bij bestaande situaties moet eerst vastgesteld worden of legalisatie mogelijk is. Het gaat hierbij primair om een regeling in een bestemmingsplan. Er is sprake van zicht op legalisatie indien aannemelijk is dat een ligplaats op basis van zowel gemeentelijk als provinciaal ruimtelijk beleid positief bestemd kan worden. Eventueel kan hierop vooruitgelopen worden middels een vrijstelling op grond van artikel 19 van de Wet op de ruimtelijke ordening.
- Vrijstelling artikel 7c, derde lid VNL. Opgemerkt wordt dat vrijstelling op grond van artikel 7c, derde lid VNL (vrijstelling voor bepaalde categorieën van woonschepen en voor bepaalde plaatsen) pas aan de orde kan komen *nadat* de ligplaats ruimtelijk is afgewogen. Dit betekent dat een dergelijke vrijstelling niet betrokken wordt bij de legalisatievraag. Van deze vrijstellingsmogelijkheid is gebruik gemaakt voor enkele woonarkenparken in het buitengebied van de gemeente De Ronde Venen. Door vrijstelling te verlenen hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd en zijn de voorschriften van artikel 7e VNL niet van toepassing. Dit laat onverlet dat in een bestemmingsplan of vrijstelling hieraan nadere regels kunnen worden gesteld.
- Bewoning langer dan 15 jaar, ononderbroken op de zelfde locatie. Van groot belang is de keuze om alleen af te zien van handhavend optreden indien het woonschip op dezelfde locatie ononderbroken ligplaats inneemt langer dan 15 jaar. Enerzijds is er sprake van een stringent handhavingsbeleid, anderzijds wordt het gebruik als woning als een zwaarwegend belang aangemerkt. Daarnaast wordt in de Notitie Woonschepenbeleid 2002-2012 eveneens een grens van 15 jaar genoemd. Gelet hierop wordt een termijn van 15 jaar als een redelijke termijn aangemerkt. Met de aanduiding “ononderbroken” wordt aangegeven dat de ligplaats voortdurend is gebruikt als hoofdverblijf. Onderbrekingen voor werfbezoek en vaartochten van beperkte duur blijven buiten beschouwing. Met de aanduiding “op dezelfde locatie” wordt aangegeven dat beperkte wijzigingen van de ligplaats binnen de betreffende locatie buiten beschouwing blijven. Daarbij valt te denken aan het wisselen van met name varende (woon)schepen binnen een bestaand lint van schepen en wijzigingen van enkele meters bij het afmeren op de bestaande ligplaats. Er is in ieder geval geen sprake van “dezelfde locatie” indien het woonschip is verplaatst binnen een gemeente naar een andere vaarweg of water, of naar een andere gemeente.
- Handhavingsactie voor 1 januari 2004, bijzondere gevallen. Indien reeds handhavend optreden is aangekondigd is het redelijk de peildatum naar een vroeger tijdstip te verplaatsen. Deze beleidsregels mogen er niet toe leiden dat overtreders die reeds zijn aangeschreven in een voordeligere positie komen te verkeren. In bijzondere gevallen kan hiervan afgeweken worden. Daarbij moet worden gedacht aan situaties waarin reeds lang geleden handhavend optreden is *aangekondigd* maar niet tot uitvoering gebracht. Of situaties waarbij de rechtmatigheid van het handhavend optreden rechtens vaststaat, maar dit vervolgens feitelijk niet tot uitvoering is gebracht. Hier kunnen tal van oorzaken aan ten grondslag liggen. In dergelijke situaties zal een bijzondere afweging mogelijk moeten blijven.
- Begunstigingstermijn. Voorzover een woonschip korter dan 15 jaar ligplaats inneemt wordt handhavend opgetreden. Daarbij wordt –gelet op het belang om elders een alternatieve ligplaats te vinden dan wel andere woonruimte te betrekken– gekozen voor een ruime begunstigingstermijn. Hoe langer de ligduur, hoe ruimer

deze termijn. Een termijn van 3 maanden tot maximaal 3 jaar is ruim voldoende om te kunnen voorzien in (voorlopige) alternatieve huisvesting.

- Verplaatsingsclausule. Indien elders een passende ligplaats beschikbaar komt die redelijkerwijze niet geweigerd kan worden zal de gedoogbeschikking vervallen. Daarmee blijft het mogelijk om het woonschip op een eerder tijdstip te verplaatsen en de bestaande, ongewenste situatie te beëindigen.

Andere vaartuigen en voorwerpen

- Omschrijving. In de notitie Woonschepenbeleid 2002-2012 wordt in hoofdstuk 3 aandacht besteed aan recreatievaartuigen. Daarbij komen ook drijvende voorwerpen aan de orde. In artikel 7h VNL zijn beide categorieën samengebracht in de aanduiding “andere vaartuigen en voorwerpen”. Het is duidelijk dat onder deze definitie een vrijwel oneindige variatie valt aan typen, afmetingen, vormen, kleuren enz. Zonder uitputtend te zijn kunnen genoemd worden:
  - Plezierjachten;
  - Verbouwde voormalige werk/bedrijfsschepen;
  - Historische schepen (tjalken, aken, sleepboten);
  - Open bootjes (roeiboten, kleine zeilboten, rubberbootjes);
  - Werk- en bedrijfsschepen (werk/bedrijfsschepen buiten de aangewezen havens);
  - Dekschuiten en pontons;
  - Scheepscasco's en (woon)schepen in reparatie/renovatie;
  - Voormalige marine- RWS- of politieschepen;
  - Drijvende terrassen en vlonders (met eventuele opbouw en/of opslag).
- Voorwerpen. Uit de toelichting bij artikel 7h VNL blijkt het volgende. De verbodbepaling over voorwerpen vormt het “stofzuigerdeel” van artikel 7h VNL. Alles wat niet als vaartuig valt aan te merken wordt als voorwerp aangemerkt. Voor voorwerpen kan geen vrijstelling worden gegeven en in principe zullen ook geen ontheffingen voor voorwerpen worden verleend.
- Legalisatie. Bij bestaande situaties moet eerst vastgesteld worden of legalisatie mogelijk is. Het gaat hierbij primair om de beoordeling of ontheffing kan worden verleend. Daarbij zullen de belangen die de VNL beoogt te beschermen zwaar meewegen. Gelet hierop zal in ieder geval geen ontheffing worden verleend voor locaties die onaanvaardbaar zijn gelet op de natuurwetenschappelijke, cultuurhistorische, archeologische of landschappelijke waarden. In dergelijke situaties is het beleid erop gericht de vaartuigen en voorwerpen *ongeacht de ligduur* te verwijderen.
- Uitzondering gebruik voor bedrijfs- of handelsdoeleinden. Deze uitzondering betreft vaartuigen die hoofdzakelijk gebruikt worden voor bedrijfs- of handelsdoeleinden. Deze categorie betekent –mits gelegen buiten de daarvoor aangewezen plaatsen- doorgaans een (zeer) ernstige aantasting van de natuurwetenschappelijke, cultuurhistorische, archeologische of landschappelijke waarden. Gelet hierop wordt het redelijk geacht voor deze categorie schepen een strengere regeling te hanteren, zodat deze op de kortst mogelijke termijn kunnen worden verwijderd.
- Begunstigingstermijn. De algemene begunstigingstermijn van maximaal 6 maanden zal doorgaans ruim voldoende zijn om elders ligplaats (of stalling) te vinden.

Havens en aanlegplaatsen

- Ligplaats en (woon)schip één geheel. Bij bestaande havens en aanlegplaatsen wordt aangesloten bij de regels die van toepassing zijn op het woonschip waarvoor deze wordt gebruikt. Dit betekent dat woonschip en aanlegplek met voorzieningen als één geheel wordt beoordeeld. Daarbij is uitdrukkelijk opgenomen dat indien het betreffende woonschip verwijderd moet worden, dit ook geldt voor de bijbehorende haven of aanlegplek, met inbegrip van de voorzieningen.

- Nadere voorwaarden. Bij de gedoogbeschikking kunnen nadere voorwaarden ten aanzien van voorzieningen worden gesteld. Het zal daarbij gaan om voorzieningen die gelet op de natuurwetenschappelijke, cultuurhistorische, archeologische of landschappelijke waarden onaanvaardbaar zijn. Te denken valt aan (zeer) hoge schuttingen, omvangrijke verhardingen en/of vlonders. Het kan wenselijk zijn dergelijke excessen op kortere termijn te beëindigen.

Overig

- Afmeren. In deze beleidsregels wordt geen aandacht besteed aan het verbod in artikel 7i VNL om binnen twee meter van een rietkraag, moerasstrook of natuuroever te varen of ligplaats te nemen, te ankeren of te meren, dan wel deze op enigerlei wijze schade toe te brengen. Handhaving van deze bepaling zal primair plaatsvinden op strafrechtelijke basis, op grond van artikel 10 VNL.

Notitie “Uitgangspunten handhavingsactie Lunenburgerwaard, Wijk bij Duurstede Hoofdstuk III Verordening bescherming natuur en landschap provincie Utrecht 1996”

1. Inleiding

De Lunenburgerwaard in Wijk bij Duurstede is in de Notitie Woonschepenbeleid 2002-2012 aangemerkt als knelpunt (pag. 24). Het is één van de knelpuntlocaties die projectmatig worden aangepakt. Daarbij wordt locatiegericht gewerkt. Dit betekent dat bij de aanpak alle aanwezige woonschepen, vaartuigen, (drijvende) voorwerpen en aanlegvoorzieningen worden betrokken. Tevens wordt intensief samengewerkt met de gemeente. Vanuit ieders eigen bevoegdheid en verantwoordelijkheid is de samenwerking erop gericht de afzonderlijke besluiten goed op elkaar af te stemmen, en zoveel mogelijk tot een eenduidig besluit te komen.

In de Lunenburgerwaard liggen diverse woon-, recreatie- en werk/handelsschepen afgemeerd buiten de jachthavens. Tevens nemen drie woonschepen ligplaats in binnen de jachthaven bij de voormalige steenfabriek. Het gaat om negen woonschepen, drie grotere recreatieschepen (type historisch schip) en op tenminste vier locaties wisselende typen/hoeveelheden werk/handelsschepen (situatie najaar 2003). Naast enkele schepen zijn pontons, vaartuigen of andere drijvende voorwerpen afgemeerd, en zijn afmeervoorzieningen getroffen. Bij de werk/handelschepen wijzigt de situatie geregeld.

De huidige situatie in de is in strijd met het gemeentelijk bestemmingsplan. Tevens is zij in strijd met Hoofdstuk III van de provinciale Verordening bescherming natuur en landschap 1996 (VNL). Gelet op deze illegale situatie, het provinciale woonschepenbeleid, ruimtelijk beleid en het (verscherpte) handhavingsbeleid, alsmede de bijzondere natuur- en landschapswaarden in dit gebied, is besloten handhavend op te treden.

Deze notitie geeft inzicht op welke wijze deze handhaving op deze locatie zal plaatsvinden. Leidraad daarbij zijn de “beleidsregels handhaving Hoofdstuk III Verordening bescherming natuur en landschap provincie Utrecht 1996”. Deze geven aan op welke wijze de verbodsbepalingen in Hoofdstuk III van de VNL worden gehandhaafd.

Hieronder wordt kort ingegaan op de gevolgde procedure en het (voor)onderzoek. Daarbij wordt eerst uitvoerig aandacht besteed aan de ingekomen reacties tijdens de informatieavond en individuele gesprekken. Vervolgens is nader onderzoek gepleegd. Op basis van dit (voor)onderzoek en rekening houdend met de beleidsregels worden alle aanwezige woonschepen, vaartuigen, (drijvende) voorwerpen en aanlegvoorzieningen beoordeeld en afgewogen. Deze afweging zal leidraad zijn bij de individuele aanzeggingen dan wel (gedoog)beschikkingen. Deze zullen na vaststelling en publicatie van deze notitie uitgaan.

2. Procedure

Gemeente en provincie willen zoveel mogelijk gezamenlijk optreden, met inachtneming van ieders afzonderlijke bestuurlijke bevoegdheden, teneinde te komen tot een gecoördineerde handhavingsactie waarbij bewoners één aanspreekpunt hebben.

Bij brief van 8 augustus 2003 (gemeente) en 24 oktober 2003 (provincie) zijn betrokkenen gewezen op de huidige illegale situatie.

Bij brief van 23 oktober 2003 alsmede publicatie in de plaatselijke krant (gemeenterubriek) zijn betrokkenen en andere belanghebbenden uitgenodigd voor een informatie-avond op 6 november 2003 in het gemeentehuis van Wijk bij Duurstede.

Op 6 november 2003 is deze informatie-avond gehouden. Door gemeente en provincie is bij monde van wethouder de heer C.J.M. van Gelder en gedeputeerde mevrouw mr. J.G.J. Kamp toelichting gegeven op de voorgenomen acties. Daarnaast zijn betrokkenen uitgenodigd om in een individueel gesprek de specifieke situatie te bezien, en na te gaan of er bijzondere feiten of omstandigheden aan de orde zijn die meegewogen dienen te worden.

Op 13, 14 en 17 november 2003 zijn individuele gesprekken gevoerd met vrijwel alle betrokken bewoners en/of eigenaren van (woon)schepen en (drijvende) voorwerpen in het gebied. Van deze gesprekken is verslag gemaakt, dat ter controle aan betrokkenen is voorgelegd.

In november is de onderhavige problematiek aan de orde geweest in de relevante raadscommissie en gemeenteraad van Wijk bij Duurstede. Het college van burgemeester en wethouders heeft bij brief 28 november 2003 aangegeven vast te houden aan het uitgangspunt dat alle boten buiten de jachthavens verdwijnen, maar dat in heel schrijnende gevallen gekeken zal worden of maatwerk mogelijk is.

De maanden december 2003 tot en met maart 2004 zijn gebruikt voor nader onderzoek en onderlinge afstemming tussen gemeente en provincie.

3. Onderzoek

3.1. Ingekomen reacties

Naar aanleiding van de handhavingsactie hebben betrokkenen gereageerd. De onderwerpen die in deze reacties aan de orde worden gesteld maken onderdeel uit van het (voor)onderzoek. Zij kunnen als volgt ingedeeld worden:

- a) Algemene vragen tijdens de informatieavond;
- b) Algemene vragen tijdens de individuele gesprekken;
- c) Diverse schriftelijke reacties naar aanleiding van de door gemeente en provincie verstuurd brieven, alsmede de informatieavond.

Hieronder wordt per onderwerp ingegaan op deze reacties. De aanduiding a), b) en c) verwijzen naar de bovenstaande indeling van de reacties.

3.1.1. Rol Rijkswaterstaat

- a) In hoeverre heeft Rijkswaterstaat bij het verlenen van toestemming resp. vergunning voor het innemen van ligplaats in het kader van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken reeds rekening gehouden met aspecten natuur en landschap.
- b) Vrijwel alle betrokkenen stellen dat zij met toestemming cq. vergunning van Rijkswaterstaat ligplaats innemen. Zij zijn door Rijkswaterstaat nimmer gesommeerd te vertrekken of elders/anders ligplaats in te nemen. Zij menen erop te kunnen vertrouwen dat zij legaal ligplaats innemen omdat Rijkswaterstaat als bevoegd gezag steeds (stilzwijgend en/of expliciet) toestemming heeft gegeven.
- c) Betrokkenen nemen al lange tijd op aanwijzing van Rijkswaterstaat ligplaats in. Van bezwaren is niet gebleken.

De onderhavige locatie valt onder de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (hierna: Wbr). Op basis van een door rijkswaterstaat verstrekt overzicht blijkt, dat voor de onderhavige (woon)schepen in totaal twee vergunningen zijn afgegeven t.b.v. (af)meerpalen. Rijkswaterstaat merkt in een reactie op dat op grond van de (in 1999 ingetrokken) Rivierenwet geen vergunning vereist was voor het innemen van een ligplaats. Voorzover er op basis van de Wbr thans vergunning dient te worden aangevraagd, zal deze getoetst worden aan het belang dat deze wet beoogt te beschermen, te weten het beschermen van waterstaatswerken het doelmatig en veilig gebruik hiervan. Niet uitgesloten wordt dat deze vergunning alsnog verkregen kan worden.

Uit de wetstekst alsmede uit jurisprudentie blijkt dat in het kader van de Wbr weliswaar ook andere aspecten dan waterstaatkundige, zoals aspecten van natuur en landschap kunnen worden meegewogen, "doch enkel voor zover daarin niet is voorzien door bij of krachtens een andere wet gestelde bepalingen". De aspecten natuur en landschap zoals geregeld in het bestemmingsplan en de VNL gaan derhalve voor. Dit betekent dat de Wbr geen beletsel vormt voor het toepassen van het bestemmingsplan en de VNL. De regelingen bestaan naast elkaar en kennen ieder een aparte doelstelling. Voorzover er sprake zou zijn van opgewekt vertrouwen door Rijkswaterstaat beperkt dit zich tot de Wbr, waarvoor zij bevoegd gezag is.

3.1.2. Vogelrichtlijn

- a) Hoe verhoudt de Vogelrichtlijn zich tot het reeds jarenlang bestaande gebruik, en op welke wijze wordt dit betrokken bij de aangekondigde handhavingsactie;

- b) N.v.t.
- c) Gemeente en provincie misbruiken de Vogelrichtlijn als argument om tot nu toe illegaal gebruik weg te bestemmen en te verwijderen. De bepalingen in de Vogelrichtlijn over het bestendig gebruik kunnen ook als aansporing worden gezien om dit gebruik te legaliseren en daarmee handhaving te vereenvoudigen.

In het kader van de zgn. Vogelrichtlijn (79/409/EEG) is bij besluit van 24 maart 2000 (N/2000/339, Staatscourant dd. 31 maart 2000, nr. 65) –onder meer- het water waarin de onderhavige (woon)schepen ligplaats innemen aangewezen als speciale beschermingszone. Deze zone is op 25 april 2003 uitgebreid tot de gehele Lunenburgerwaard. Van deze beschermingszone maakt geen deel uit het bevaarbare deel van de rivier, bestaande bebouwing en verharding alsmede jachthavens (met een zone van 100 meter vanaf de havenmond cq. aanlegsteigers). Over bestaand gebruik wordt in het aanwijzingsbesluit opgemerkt dat dit moet passen binnen de vigerende wet- en regelgeving.

De VNL richt zich onder meer op de bescherming van natuurwaarden. Dat bij de handhavingsactie de ligging van de onderhavige locatie binnen een gebied met bijzondere natuurwaarden zwaar weegt volgt rechtstreeks uit de doelstelling van de VNL. Van misbruik van de Vogelrichtlijn als argumentatie voor de handhavingsactie is dan ook geen sprake. Daarbij wordt opgemerkt dat de zone Neder-Rijn, waaronder de Lunenburgerwaard valt, tevens deel uitmaakt van de Ecologische Hoofdstructuur van Nederland, zoals aangegeven in het Natuurbeleidsplan (1990). De Lunenburgerwaard komt in aanmerking voor de ontwikkeling van nieuwe natuur. De aanleg van een eventuele nevengeul vanaf Amerongen is in studie. Deze zou dan op de rivier aansluiten in/nabij de Lunenburgerwaard.

3.1.3. Beleid locatie Wijk bij Duurstede in Notitie woonschepenbeleid

- a) Welke beleidskeuze wordt in de Notitie woonschepenbeleid 2002-2012 gemaakt over de onderhavige locatie: valt deze in de categorie “illegaal” of “gedoogd”;
- b) N.v.t.
- c) N.v.t.

In de Notitie woonschepenbeleid 2002-2012 wordt op pagina 12, tabel 1 een indeling van alle ligplaatsen in de provincie op status gegeven. Er worden tien categorieën onderscheiden, die vervolgens worden toegelicht. Met de indeling in diverse categorieën wordt geen uitspraak gedaan over de juridische positie van de betreffende ligplaatsen. In ieder geval is voor ligplaatsen in de categorie 8, 9 en 10 geen ontheffing afgegeven. Deze zijn derhalve illegaal in de zin van de Woonschepenverordening.

Zoals blijkt uit de tabel op pagina 69 (bijlage III) liggen de zgn. gedooglocaties die bij categorie 9 worden genoemd voornamelijk in de gemeenten Amersfoort, Loenen en Utrecht. De gemeente Wijk bij Duurstede is in deze tabel niet opgenomen. De aanduiding “gedoogd” komt voort uit het feit dat op de peildatum van tabel 1 (1 januari 2002) bekend was dat op basis van gemeentelijk en provinciaal beleid deze ligplaatsen zouden worden ingepast/gelegaliseerd. Concreet gaat het om ligplaatsen in de Eem (Amersfoort), in de Vecht in Loenen (in de voormalige dwanghaven De Nes, ligplaatsen inmiddels ingepast) en in Utrecht (nabij fort De Klop, locatie valt inmiddels buiten de werking van de VNL).

Dit laat onverlet dat in de Notitie woonschepenbeleid 2002-2012 Wijk bij Duurstede aangemerkt is als knelpuntlocatie. Korthedshalve wordt verwezen naar 2.1.1. (provinciaal beleid: Notitie woonschepenbeleid 2002-2012).

Wel is tijdens de informatieavond terecht opgemerkt dat het aantal schepen en de ligduur niet actueel is. Voorzover het aantal van zes woonschepen is genoemd (pagina 24) stemt dit inmiddels niet meer overeen met de actuele situatie, nl. negen woonschepen. Hierover wordt het volgende opgemerkt.

Ten tijde van de peildatum (1 januari 2002) had één woonschip nog geen ligplaats ingenomen. Er lagen op dat moment acht woonschepen. Op basis van ligduur hadden deze schepen *op de peildatum* als volgt moeten zijn ingedeeld:

- Categorie 10: drie. Deze woonschepen liggen hier langer dan vijftien jaar;
- Categorie 9: geen. Inpassing/legalisering van de woonschepen was en is niet aan de orde;
- Categorie 8: één. Dit woonschip ligt hier tussen de zeven en vijftien jaar;
- Overig: vier. Deze woonschepen liggen hier korter dan zeven jaar en blijven buiten de indeling

De overige schepen zoals de recreatie- en werk/handelschepen vallen eveneens buiten de indeling, aangezien dit geen woonschepen zijn en derhalve op de peildatum buiten de werking van de provinciale Woonschepenverordening vielen.

3.1.4. Vaststellingsprocedure Notitie woonschepenbeleid

- a) Is de procedure van vaststelling van de Notitie woonschepenbeleid 2002-2012 correct geweest ?
- b) N.v.t.
- c) N.v.t.

De onderhavige handhavingsactie vindt plaats op basis van de Verordening bescherming natuur en landschap (1996) zoals gewijzigd bij besluit van Provinciale staten op 7 oktober 2002 (provinciaal blad 34). De wijziging van deze verordening komt voort uit het vastgestelde woonschepenbeleid en is overeenkomstig de daarvoor geldende formele eisen vastgesteld en gepubliceerd. Zowel het woonschepenbeleid als de VNL zijn onherroepelijk vastgesteld, en vormen de formele grondslag voor de onderhavige handhavingsactie. De procedure is correct gevoerd.

Ten overvloede wordt opgemerkt dat de wijze waarop de Notitie woonschepenbeleid 2002 totstand is gekomen uitvoerig wordt beschreven op pagina 6 van de Notitie. Met alle betrokken overheden en (belangen)organisaties is overleg geweest. Nog voor de behandeling door Provinciale staten heeft uitvoerig (vervolg)overleg plaatsgevonden met diverse belanghebbenden. Er is derhalve ruim voldoende gelegenheid geweest te participeren bij het opstellen en inspraakreacties te geven over het voorgestelde woonschepenbeleid. Bewoners van woonschepen in de provincie Utrecht zijn inmiddels in de maanden november/december 2003 geïnformeerd over het nieuwe woonschepenbeleid middels een uitgebreide folder. Tevens is informatie beschikbaar op de provinciale web-site over de VNL.

3.1.5. Toename intensieve dagrecreatie

- a) Is de aanpak van de onderhavige (woon)schepen wel in verhouding met de toegenomen en intensieve (dag)recreatie in het gebied ?
- b) N.v.t.
- c) De dagrecreatie en het zeer drukke waterverkeer maken het water tijdens vakanties en weekends volkomen ongeschikt voor gebruik door vogels.

Ecologisch zijn dode rivierarmen van belang, onder meer als paaiplaats voor vissen. De schade door (dag)recreatie is minimaal mits dit in geconcentreerde vorm (overdag) plaatsvindt. Hoewel niet uitgesloten moet worden dat een woonschip op zichzelf slechts een beperkte inbreuk maakt op de natuurlijke omgeving vormt met name het permanente karakter van het gebruik een bezwaar. Deze bezwaren nemen toe naarmate dit gebruik intensiever wordt, bijvoorbeeld door een groter aantal woonschepen alsmede werkzaamheden/activiteiten zoals verkeer van/naar het schip, geluidsproductie (zoals reparaties, onderhoud, toepassing (stroom)aggregaten) lozingen (zoals afvalwater, schadelijke vloeistoffen), opslag/afval op en/of rond het schip enz.

3.1.6. Rol Dienst der Domeinen

- a) N.v.t.
- b) Vrijwel alle betrokkenen stellen dat zij voor hun ligplaats een huurcontract hebben afgesloten met de Dienst der Domeinen;
- c) Sinds 1997 worden de ligplaatsen verhuurd door Domeinen, wat Rijkswaterstaat als bevoegd gezag goed moet vinden

De dienst der Domeinen geeft desgevraagd aan dat huurcontracten alleen worden afgesloten als Rijkswaterstaat als bevoegd gezag toestemming heeft gegeven. Aan derden wordt geen inzage gegeven in de privaatrechtelijke verplichtingen die de dienst aangaat met derden. In de artikelen 7 c, eerste lid alsmede 7 h, eerste lid VNL richt het verbod om dat (woon)schip "ligplaats te laten nemen, te ankeren of te meren, of anderszins in een water te plaatsen" zich op de eerste plaats tot "de zakelijk gerechtigde tot en de bezitter, houder of gebruiker van een (woon)schip".

De eigenaar en/of verhuurder blijft hierbij buiten beschouwing.

Echter, in artikel 7k VNL is het verbod opgenomen voor de zakelijk gerechtigde tot of de gebruiker van een oever om “toe te laten of te gedogen dat aan die oever handelingen worden verricht die bij dit hoofdstuk zijn verboden”. Op basis van deze bepaling kan Domeinen als (grond)eigenaar worden aangeschreven. Het spreekt voor zich dat Domeinen als verhuurder kan besluiten de huurcontracten op te zeggen, en op deze wijze een einde te maken aan de ontstane situatie.

3.1.7. Verlenen huisnummer door gemeente

- a) N.v.t.
- b) Vrijwel alle betrokkenen hebben in 2002 een brief ontvangen van de gemeente waarin een huisnummer wordt toegekend voor hun ligplaats. In het verleden gaf inschrijving bij de bevolkingsregistratie soms problemen, inmiddels levert dit geen probleem meer op. Tevens zijn vrijwel alle ligplaatsen voorzien van nutsaansluitingen zoals elektra en telefoon.
- c) N.v.t.

Het verlenen van huisnummers is een bevoegdheid van de gemeente, en blijft derhalve buiten beschouwing bij de beoordeling op basis van de VNL. Het aanleggen en aansluiten van nutsvoorzieningen is een zaak tussen de leverancier en de betrokken afnemer/eigenaar. Dit aspect kan eveneens buiten beschouwing blijven.

Ten overvloede wordt overigens opgemerkt dat in de brief waarin het huisnummer wordt toegekend uitdrukkelijk is opgenomen de zinsnede dat hieraan geen rechten kunnen worden ontleend, en dat het toekennen van een huisnummer geen oordeel impliceert over de rechtspositie van het betreffende object.

3.1.8. Lange ligduur

- a) Alle betrokkenen voelen zich overvallen door de handhavingsactie omdat er in het verleden nooit enig bezwaar is aangetekend tegen de huidige situatie. Zij menen erop te kunnen vertrouwen dat zij legaal ligplaats innemen omdat Rijkswaterstaat als bevoegd gezag steeds (stilzwijgend en/of expliciet) toestemming heeft gegeven.
- b) Zie onder a).
- c) Betrokkenen vinden het onbehoorlijk bestuur dat er vooraf geen overleg of informatie is gegeven. Eveneens achten zij het onbehoorlijk dat geen informatie is gegeven over overgangsbepalingen, vrijstellingen of ontheffingen.

Betrokkenen stellen zich terecht op het standpunt dat er lange tijd niet handhavend is opgetreden. Dit doet echter niets af aan het feit dat de onderhavige (woon)schepen zonder ontheffing ligplaats hebben ingenomen. Daarbij is er sprake van grote verschillen in ligduur. Met name het aspect van ligduur zal in de beoordeling een belangrijke rol spelen.

Gemeente en provincie hebben ervoor gekozen een informatiebijeenkomst te houden voordat de –eventuele– formele aanzeggingen bestuursdwang verstuurd zullen worden. Dit betekent dat de betrokken eigenaren/bewoners tijdig geïnformeerd zijn en de mogelijkheid is geboden tot nader overleg. Het feit dat daarbij de ambitie is uitgesproken alle (woon)schepen te verwijderen doet hier niet aan af. Het staat overigens een ieder vrij om desgewenst buiten deze handhavingsactie te streven naar legalisatie van de ligplaats. Voorzover hierover nadere informatie wordt gevraagd zal deze zonder enig voorbehoud verstrekt worden.

3.1.9. Bestemmingsplan

- a) N.v.t.
- b) N.v.t.
- c) Bewoners wijzen erop dat zij in het kader van de inspraak over het nieuwe bestemmingsplan middels een zienswijze reeds hebben verzocht hun ligplaatsen in het ontwerp bestemmingsplan op te nemen. Ook tegen het ontwerp bestemmingsplan is inmiddels een zienswijze ingebracht. Bewoners verzoeken eerst deze zienswijzen af te handelen.

Op grond van de VNL kan ontheffing worden verleend indien voor het woonschip reeds eerder een ontheffing op grond van de provinciale woonschepenverordening was verleend, of indien de ligplaats als zodanig in een bestemmingsplan is aangewezen (artikel 7c, tweede lid VNL). Het wel of niet bestemmen van een ligplaats is van belang voor de vraag of de onderhavige ligplaatsen –op termijn– gelegaliseerd zullen worden.

Het bestemmingsplan zal naar verwachting in het voorjaar 2004 door de gemeenteraad worden vastgesteld. Mede gelet op het feit dat de onderhavige ligplaatsen hierin niet positief zijn bestemd en het feit dat de gemeente handhavend optreedt is er geen aanleiding de handhavingsactie op te schorten. Wel zal om praktische redenen gestreefd worden naar het zoveel mogelijk gelijktijdig aanschrijven van betrokkenen.

3.2. Nader onderzoek

3.2.1. Actuele waarden

De onderhavige locatie heeft een bijzondere natuurwetenschappelijke en landschappelijke waarde. Dit blijkt onder meer uit de navolgende beleidsdocumenten:

- Natuurgebiedsplan uiterwaarden van Nederrijn en Lek (besluit Gedeputeerde Staten dd. 30 oktober 2001): aanwijzing van de Lunenburgerwaard als gebied voor ontwikkeling van nieuwe natuur. Het gebied maakt onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS);
- Europese Vogelrichtlijn: aanwijzing als speciale beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (besluit 24 maart 2000, Stc dd. 31 maart 2000, nr. 65);
- Bestemmingsplan: I. Vigerend bestemmingsplan (1974): aanwijzing als “natuurwetenschappelijk en landschappelijk waardevol”; II. Ontwerp bestemmingsplan (2003): aanwijzing als “agrarisch gebied met landschaps- en natuurwaarden”, en tevens als “vogelbeschermingsgebied”;

3.2.2. Legalisatie

Zie opmerkingen 3.1.9. (bestemmingsplan buitengebied Wijk bij Duurstede). Vooralsnog is er geen zicht op legalisatie.

3.2.3. Bijzondere feiten en omstandigheden

Tot op heden is door gemeente en provincie niet handhavend opgetreden.

3.2.4. Handhavingsbeleid

Gedeputeerde staten hebben op 8 juni 2004 (REG, 2004REG143i) algemene beleidsregels vastgesteld voor de handhaving van de verbodsbepalingen in Hoofdstuk III Wateren van de VNL.

3.2.5. Ligduur

Gelet op de onder 3.2.4. genoemde beleidsregels is de ligduur van belang. Bij woonschepen en –onder bepaalde omstandigheden- voor historische schepen die recreatief worden kan afhankelijk van de ligduur een persoons- en objectgebonden gedoogbeschikking worden afgegeven of een ruimere begunstigingstermijn worden toegepast.

Voor het bepalen van de ligduur is op de eerste plaats gebruik gemaakt van luchtfoto's. Daarnaast zijn bij de beoordeling betrokken aspecten zoals inschrijving in het bevolkingsregister, verklaringen van betrokkenen zelf (zie verslagen van de individuele gesprekken), vergunningen van Rijkswaterstaat en overige foto's (incidentele foto's per locatie, drie series van de gehele locatie uit 2001, 2002 en 2003). Uit luchtfoto's uit 1977, 1979, 1984, 1990, 1995, 1998 en 2000 valt onder meer het volgende op te maken:

- Eerst vanaf de foto uit 1979 zijn er schepen zichtbaar in de Lunenburgerwaard;
- De plek waarop de schepen zijn afgemeerd wisselt geregeld. Geen enkel schip ligt sinds inwerkingtreding van het vigerende bestemmingsplan in 1980 op dezelfde plek, zodat geen enkel (woon)schip onder het overgangsrecht valt;

Tabel 1

	Naam schip	Eigenaar	type	Schatting Ligduur Vanaf:	Opmerkingen (vroegste foto)
1	Naamloos	D.B. van den Hurk	W	2003 (a)	Afgemeerd najaar 2003
2	Motorschip Lippy	H.A. Johannes	R	1984	Luchtfoto 1984, ontbreekt op diverse (lucht)foto's
3	Sleepboot met ponton	S.A.A. Bijleveld	B	2001 (b)	Aparte foto 2001
4	Rimada (in jachthaven)	C.A.D. Barte	W	2003 (c)	Afgemeerd najaar 2003
5	Ponton met handelschepen	C.A.D. Barte	B	2002	Aparte foto 2002
6	Hilligje (in jachthaven)	A.K. Ossenbrugge	W	1987 (d)	Aparte foto 1991
7	Chania (in jachthaven)	G. van der Horst	W	1998 (e)	Aparte foto 1998
8	Ws. Moed en Vertrouwen	D.J. Mellema	W	1987 (f)	Luchtfoto 1990, op huidige plek v/a 1995
9	Ws. Vita Nova	Van Wirdum-Daan	W	1978	Luchtfoto 1978, op huidige plek v/a 1995
10	mijnenlegger/veger	A.J.M. Bijleveld	B	2003	Aparte foto 2002
11	Ponton met handelschepen	A.J.M. Bijleveld	B	2002	Aparte foto 2002
12	Pluto	G.C. Boonstra	W	1992	Aparte foto 1992-1994
13	Prince van Orangiën	J.E. Wortman	W	1998 (g)	Luchtfoto 2000
14	Jantje	F. Wortman	W	2001	Aparte foto 2001
15	Vrouwe Aaltje	P.S.E. Enter	R	1998	Luchtfoto 1998
16	Vadertje	E.W. de Zwart	R	1998	Aparte foto 1998

W=woonschip, R=recreatieschip, B=bedrijf/handelschip

- (a) betrokkene heeft in periode 2002-2003 ligplaats ingenomen met ander woonschip. Het huidige woonschip is afgemeerd na 6 november 2003 (datum informatieavond = peildatum)
- (b) betrokkene stelt reeds 20-25 jaar aanwezig te zijn, schip alleen zichtbaar op foto's v/a 2002
- (c) betrokkene heeft in periode 2000-2002 ligplaats ingenomen met ander woonschip. Het huidige woonschip is afgemeerd na 6 november 2003 (datum informatieavond = peildatum)
- (d) betrokkene stelt 18 jaar
- (e) betrokkene stelt in 1996 ligplaats ingenomen te hebben, schip eerst zichtbaar op foto's v/a 1998
- (f) betrokkene stelt 20-25 jaar
- (g) betrokkene stelt 6 jaar

4. Afweging handhavend optreden

4.1. Algemeen

Volgens vaste jurisprudentie zijn gedeputeerde staten niet slechts bevoegd om handhavend op te treden, maar ook in beginsel –behoudens eventuele bijzondere omstandigheden- daartoe gehouden, aangezien de belangen die worden gediend met de handhaving van wettelijke voorschriften en met het voorkomen van ongewenste precedentwerking dit vorderen. Hiervan kan alleen worden afgezien als de uitkomst van de belangenafweging daartoe noopt. Gelet op het provinciale beleid zoals vastgelegd in de Nota handhaving en veiligheid, het (ontwerp) streekplan alsmede de Notitie woonschepenbeleid 2002-2012 geldt hierbij als uitgangspunt niet gedogen, maar handhaven van de regels waarvoor de provincie verantwoordelijkheid draagt.

De provinciale Verordening bescherming natuur en landschap beoogt het beschermen van natuurwetenschappelijke, cultuurhistorische, archeologische of landschappelijke waarden. Hiertoe is een verbod opgenomen voor het innemen van ligplaats met een woonschip, ander vaartuig of voorwerp alsmede voor het aanleggen van havens en aanlegvoorzieningen. Van dit verbod kan in sommige gevallen ontheffing worden verleend. Deze wordt alleen verleend indien de waarden die de VNL beoogt te beschermen niet onaanvaardbaar worden geschaad.

Gedeputeerde staten hebben beleidsregels vastgesteld voor de wijze waarop deze verbodsbepalingen worden gehandhaafd (zie bijlage “beleidsregels Hoofdstuk III Verordening bescherming natuur en landschap provincie Utrecht 1996”).

Dat ten aanzien van de (woon)schepen die ligplaats hebben ingenomen in de Lunenburgerwaard in Wijk bij Duurstede het volgende wordt overwogen.

4.2. Natuur- en landschapswaarden

Het staat vast dat de Lunenburgerwaard belangrijke natuurwetenschappelijke, cultuurhistorische, archeologische of landschappelijke waarden kent. Deze waarden blijken uit vastgestelde beleidsdocumenten.

De natuurwetenschappelijke waarden blijken onder meer uit de aanwijzing als speciale beschermingszone in het kader van de Vogelrichtlijn, aanwijzing van het gebied als onderdeel van de Ecologische hoofdstructuur, het provinciale natuurontwikkelingsplan alsmede uit het vigerende en toekomstige bestemmingsplan. Door aanwezigheid van (woon)schepen vindt verstoring plaats van deze waarden.

De landschappelijke waarden blijken onder meer uit het vigerende en toekomstige bestemmingsplan. De uiterwaarden kenmerken zich door hun openheid, en zijn kwetsbaar voor visueel-ruimtelijke aantastingen. Een (woon)schip is een opvallend, vreemd en daarmee storend element in dit landschap. Weliswaar geldt dit in mindere mate voor historische schepen, maar ook deze schepen betekenen een ontoelaatbare aantasting van de aanwezige landschapswaarden.

Dat gelet op deze natuur- en landschapswaarden het innemen van ligplaats met een woonschip, vaartuig of ander voorwerp, dan wel de aanleg van havens en aanlegvoorzieningen in dit gebied op grond van de VNL onwenselijk is.

4.3. Geen zicht op legalisatie

Voor geen enkel woonschip, vaartuig, voorwerp of aanlegplaats is ontheffing verleend op grond van de VNL. Evenmin is voor enig woonschip eerder een ontheffing verleend op grond van de inmiddels ingetrokken provinciale Woonschepenverordening. Ook zijn ligplaatsen voor woonschepen niet als zodanig bestemd, noch in het vigerende bestemmingsplan, noch in het ontwerp-bestemmingsplan dat thans in procedure is gebracht. Dat ten aanzien van de vaartuigen, voorwerpen of aanlegplaatsen op grond van artikel 7h en 7j VNL overwogen wordt dat het –alsnog- verlenen van een ontheffing niet aan de orde is gelet op onaanvaardbare aantasting op grond van artikel 1a VNL van de natuurwetenschappelijke en landschappelijke waarden in het gebied.

Dit betekent dat het verlenen van ontheffing voor een woonschip op grond van artikel 7c tweede lid VNL derhalve niet mogelijk is, en voor een vaartuig, voorwerp of aanlegplaats niet aanvaardbaar gelet op de bijzondere waarden in het gebied.

Dat er derhalve geen zicht is op legalisatie.

4.4. Afweging

Dat bij de afweging omtrent toepassing van bestuursdwang een afweging moet worden gemaakt tussen de belangen die de VNL beoogt te beschermen, en de belangen van de betrokken eigenaren en/of bewoners van de (woon)schepen.

Dat niet gebleken is van bijzondere feiten of omstandigheden, behalve het feit dat gedurende lange tijd niet is opgetreden tegen het innemen van ligplaats door (woon)schepen.

Dat gedeputeerde staten hebben vastgesteld “beleidsregels Hoofdstuk III Verordening bescherming natuur en landschap provincie Utrecht 1996”. Dat toepassing van deze beleidsregels op de in het gebied aanwezige woonschepen, andere vaartuigen en voorwerpen alsmede aanlegvoorzieningen tot de conclusies leiden zoals weergegeven in tabel 2.

Dat ten aanzien van de bij de (woon)schepen aanwezige aanlegvoorzieningen wordt overwogen dat overeenkomstig de “beleidsregels Hoofdstuk III Verordening bescherming natuur en landschap provincie Utrecht 1996” per situatie kan worden aangesloten bij het handhavingsbesluit dan wel gedoogbeschikking ten aanzien van het (woon)schip waarvoor de aanlegvoorzieningen worden gebruikt. Dit betekent dat bij verwijdering van het (woon)schip tevens alle aanlegvoorzieningen worden verwijderd.

Tabel 2

	Naam (woon)schip	Eigenaar	type	gedogen	Begunstiging*
1	Naamloos	D.B. van den Hurk	W	Nee	1 jaar
2	Motorschip Lippy	H.A. Johannes	R	Ja	6 maanden
3	Sleepboot met ponton	S.A.A. Bijleveld	B	Nee	3 maanden
4	Rimada (in jachthaven)	C.A.D. Barte	W	Nee	1 jaar
5	Ponton met handelschepen	C.A.D. Barte	B	Nee	3 maanden
6	Het Hilligje (in jachthaven)	A.K. Ossenbrugge	W	Ja	-
7	Chania (in jachthaven)	G. van der Horst	W	Nee	18 maanden
8	Moed en Vertrouwen	D.J. Mellema	W	Ja	-
9	Vita Nova	Van Wirdum-Daan	W	Ja	-
10	Mijnenlegger/veger	A.J.M. Bijleveld	B	Nee	3 maanden
11	Ponton met handelschepen	A.J.M. Bijleveld	B	Nee	3 maanden
12	Pluto	G.C. Boonstra	W	Nee	3 jaar
13	Prince van Orangiën	J.E. Wortman	W	Nee	18 maanden
14	Jantje	F. Wortman	W	Nee	18 maanden
15	Vrouwe Aaltje	P.S.E. Enter	R	Nee	6 maanden
16	Vadertje	E.W. de Zwart	R	Nee	6 maanden

Peildata:

- 6 november 2003 (voorlichtingsavond);
- 6 november 1988 (15 jaar)

Toelichting bij tabel 2

1. Door de recente vervanging van het woonschip is een *nieuwe situatie* ontstaan. Gelet op het feit dat op dezelfde plek gedurende vanaf 1 januari 2002 ligplaats is ingenomen wordt geldt in beginsel een begunstigingstermijn van 3 maanden. Omdat inmiddels langer dan 2 jaar ligplaats is ingenomen wordt een wat ruimere begunstigingstermijn gehanteerd. In afstemming met de termijn die de gemeente hanteert is gekozen voor 1 jaar.
2. Betreft een vaartuig voor recreatief gebruik.
3. Betreft vaartuigen en voorwerpen die hoofdzakelijk gebruikt worden voor *bedrijfs- of handelsdoeleinden*. Hiervoor geldt een stringent beleid gericht op verwijdering op korte termijn.
4. Door het recent afmeren van het woonschip is een *nieuwe situatie* ontstaan. Gelet op het feit dat op dezelfde plek in de periode 2000-2002 ligplaats is ingenomen met een woonschip wordt een wat ruimere begunstigingstermijn gehanteerd. In afstemming met de termijn die de gemeente hanteert is gekozen voor 1 jaar.
5. Betreft vaartuigen en voorwerpen die hoofdzakelijk gebruikt worden voor *handelsdoeleinden*. Hiervoor geldt een stringent beleid gericht op verwijdering op korte termijn.
6. Betreft een woonschip, dat reeds *langer dan 15 jaar* op de huidige plek ligt.
7. Betreft een woonschip, dat *korter dan 15 jaar* op de huidige plek ligt.
8. Betreft een woonschip, dat reeds *langer dan 15 jaar* op de huidige plek ligt.
9. Betreft een woonschip dat reeds *langer dan 15 jaar* op de huidige plek ligt.
10. Betreft een vaartuig dat gebruikt wordt voor *handelsdoeleinden*. Hiervoor geldt een stringent beleid gericht op verwijdering op korte termijn.
11. Betreft vaartuigen en voorwerpen die hoofdzakelijk gebruikt worden voor *handelsdoeleinden*. Hiervoor geldt een stringent beleid gericht op verwijdering op korte termijn.
12. Betreft een woonschip, dat *korter dan 15 jaar* op de huidige plek ligt.
13. Betreft een woonschip, dat *korter dan 15 jaar* op de huidige plek ligt.
14. Betreft een woonschip, dat *korter dan 15 jaar* op de huidige plek ligt.
15. Betreft een vaartuig voor recreatief gebruik.
16. Betreft een vaartuig voor recreatief gebruik.